

Anketa Sodobnosti XX: Se gospodarstvo in politika razhajata?

Za nevtralnega opazovalca so naše polemike o odnosu med politiko in gospodarstvom najbrž nerazumljive, marsikdaj že paranoične, pogosto kljub vsemu nepregledne. V uredništvu Sodobnosti smo menili, da bi kazalo prav o tem odnosu še posebej premisliti, zato smo se odločili za našo tradicionalno anketo in povabili k sodelovanju nekaj najbolj znanih imen naše ekonomske misli. Nanje smo naslovlili tole pismo:

Spoštovani

Ljubljana, 22. marca 1988

V majski številki SODOBNOSTI nameravamo objaviti manjšo anketo nekaterih najuglednejših slovenskih ekonomistov o temi, ki je tako rekoč v zraku. Vabim vas, da v njej sodelujete tudi vi.

Gre za razmišljanje o sedanjem stanju gospodarstva v Sloveniji in Jugoslaviji, predvsem z naslednjega vidika: mnogi, med njimi tudi najvišji predstavniki političnega življenja, trdijo, da gre iskati krivdo za sedanje porazno stanje predvsem v tem, ker se politika noče odreči svojemu paternalizmu nad gospodarstvom, da mu torej vsiljuje svoje politične in ideološke cilje in tako pravzaprav sama preprečuje to, kar sicer govori takrat, ko razmišlja o gospodarstvu ločeno od političnih pragmatičnih ciljev. Ali se strinjate s tem dovolj razširjenim mnenjem, da gre za neustrezen spoj med politiko in gospodarstvom in da bi gospodarstvo uspešneje zadihalo, če bi bilo neodvisno od politične samovolje? Če ste takšnega mnenja, kako bi to kazalo realizirati oziroma ali je v naših razmerah sploh možno govoriti o takšni medsebojni neodvisnosti med politiko in gospodarstvom?

Morda bi rekli besedo, dve tudi o tem, kaj je z integracijo gospodarstva v širšem prostoru glede na dejstvo, da so v jugoslovanskem okviru vse oblike integriranja politično vodene (v glavnem s posebnimi ukrepi ZIS), torej na tem prostoru ne deluje izvirna gospodarska pobuda in je zato vsaka integracija že vnaprej blokirana, ker potencialni udeleženci v njej že ne verjamejo v njeno učinkovitost. Hkrati pa vemo, da se gospodarsko integrira ves razviti svet in da postajamo čedalje bolj osamljeni, hkrati pa tudi čedalje bolj odvisni od svetovnih gospodarskih tokov. Gre za odnos med triado: nacionalno (slovensko) – državno (jugoslovansko) – evropsko – svetovno gospodarstvo. Kje in kaj smo lahko v tem širokem kontekstu?

Žal se zelo mudi. Vaš odgovor bi rad dobil že do konca meseca, v nobenem primeru pa ne po 5. aprilu. Obseg je poljuben, če je le mogoče pa vendarle kakih pet tipkanih strani. Raje več kot manj.

S spoštovanjem

Ciril Zlobec